

Dobre praktyki

Nazwa narzędzia/dobrej praktyki	Narzędzia do podejmowania decyzji dla pilotów
Kluczowe słowa	Aeronautical decision making (ADM): PAVE, 3P, DECIDE
Zapewnione przez	University of Economics – Varna Na podstawie: US. Federal Aviation Administration (FAA)
Język	Polski
Opis dobrej praktyki	
Podstawowym założeniem FAA (Federal Aviation Administration) jest to, że dobrego osądu można nie tylko nauczyć się z doświadczenia, a można go kogoś nauczyć. Narzędzie do podejmowania decyzji w lotnictwie, ADM opiera się na konwencjonalnym procesie podejmowania decyzji, aby pomóc zmniejszyć prawdopodobieństwo błędów w kokpicie. Jest to ustrukturyzowane, systematyczne podejście wykorzystujące narzędzia zarządzania ryzykiem zwane PAVE i 3P, oraz model decyzyjny DECIDE zmodyfikowany pod kątem sytuacji w jakiej znajduje się pilot. PAVE definiuje cztery główne zagrożenia związane z lotem: pilot (ang. Pilot), samolot (ang. Aircraft), środowisko (ang. environmental) i czynniki zewnętrzne (ang. External). Zagrożenia tworzą ryzyko, sprawiając, że PAVE ma kluczowe znaczenie w zarządzaniu ryzykiem, a ostatecznie w podejmowaniu decyzji lotniczych przed lotem i podczas lotu. Podręcznik pilota pn. „The Pilot’s Handbook of Aeronautical Knowledge” (PHAK) definiuje ryzyko, jako “przyszły skutek zagrożenia, które nie jest kontrolowane ani eliminowane”. Stosowane są dwa modele praktycznego zarządzania ryzykiem. Pierwszy odwołuje się do modelu Perceive-Process-Perform (postrzegaj-proces-wykonaj) lub model 3P. Po pierwsze, przyjrzyj się (Perceive) określonym okolicznościom swojego lotu za pomocą PAVE. Następnie, przeanalizuj (Process) okoliczności, oceniając ich wpływ na bezpieczeństwo lotu za pomocą CARE (Consequences, Alternatives, Reality, External pressures, z ang. konsekwencje, alternatywy, rzeczywistość, naciski z zewnątrz). Na koniec wykonaj (Perform) najlepszy sposób działania za pomocą TEAM (Transfer, Eliminate, Accept, Mitigate, z ang. przenieś, wyeliminuj, zaakceptuj, złagodź). Proces ten powinien zostać w dużej mierze zautomatyzowany. Stopień ryzyka można ocenić pod względem narażenia, dotkliwości i prawdopodobieństwa. Narażenie może obejmować liczbę osób lub zasobów, które zostałyby dotknięte. Dotkliwość to stopień możliwej straty, a ostatni czynnik określa jakie jest prawdopodobieństwo, że zagrożenie spowoduje stratę. DECIDE to proste, sześciostopniowe narzędzie oferujące logiczny sposób podejmowania decyzji. W obecnym kontekście jest również uważany za narzędzie zarządzania ryzykiem. Twoje zmysły wykrywają (detect), że nastąpiło nieoczekiwane zdarzenie. Wykorzystujesz swoją wiedzę i doświadczenie; obiektywnie analizujesz wszystkie dostępne informacje. Następnie, szacujesz (estimate) charakter problemu i jego powagę. Uwaga: jeżeli źle zdefiniujesz problem spowoduje on niepoprawne podejmowanie decyzji). Wybierasz (choose) sposób działania, który prowadzi do pożądanego rezultatu. Następnie musisz zidentyfikować (identify) jedno lub więcej rozwiązań, które doprowadzą do bezpiecznego lądowania. Blokada	

przez niezdecydowanie może oznaczać brak decyzji, a tym samym brak działań naprawczych. Wszystko powyższe jest nieistotne, jeśli pilot czegoś nie robi (**do**). Po podjęciu decyzji o działaniach naprawczych pilot musi je zdrożyć. Następnie ocenia (**evaluate**) działanie, aby sprawdzić czy zadziałało. Jeśli nie, może być konieczne ponowne uruchomienie modelu DECIDE.

Sprawdź pod wskazanym linkiem schematy blokowe dla narzędzi PAVE, 3Ps, DECIDE, CARE, TEAM!

Reference Link

<https://www.ifr-magazine.com/training-sims/good-pilot-decision-making/>

Type of Material

BEST PRACTICES